

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 11. joulukuuta 2009
(OR. en)**

EUCO 6/09

**CO EUR 6
CONCL 4**

ILMOITUS

Lähetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **EUROOPPA-NEUVOSTO
10. ja 11. JOULUKUUTA 2009**

PÄÄTELMÄT

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa Eurooppa-neuvoston päätelmät (10. ja 11. joulukuuta 2009).

Uusi Lissabonin sopimus antaa unionille mahdollisuuden keskittyä tuleviin haasteisiin. Tulevina kuukausina pyritään varmistamaan sopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano erityisesti perustamalla Euroopan ulkosuhdehallinto ja hyväksymällä kansalaisaloitteita koskeva lainsäädäntö. Eurooppa-neuvosto totesi, että taloudellinen tilanne alkaa osoittaa vakautumisen merkkejä ja korosti, että on tärkeää laatia uskottavia ja koordinoituja strategioita laaja-alaisista elvytyspolitiikoista irtautumiseksi, kun elpyminen on täysin varmistettu. Viime kuukausina EU on edistynyt hyvin sääntelypuitteidensa vahvistamisessa, varsinkin neuvoston päästyä yhteisymmärrykseen Euroopan finanssivalvonnan kokonaan uudesta rakenteesta. Koska EU:lla on edessään merkittäviä rakenteellisia haasteita, on arvioitava Lissabonin strategian vaikutukset ja laadittava uusi strategia, jolla vastataan myös uusiin haasteisiin. Eurooppa-neuvosto hyväksyi vuosiksi 2010–2014 uuden monivuotisen ohjelman, Tukholman ohjelman, jonka avulla voidaan kehittää edelleen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Eurooppa-neuvosto keskusteli siitä, miten EU voisi parhaiten edistää onnistuneeseen tulokseen pääsemistä Kööpenhaminan ilmastokokouksessa. Se vahvisti lokakuun kokouksessa hyväksymänsä kannan ja ilmoitti EU:n ja sen jäsenvaltioiden olevan valmiit myöntämään nopeasti käytettävissä olevaa rahoitusta vuosittain 2,4 miljardia euroa vuosiksi 2010–2012. Eurooppa-neuvosto antoi julkilausumat Iranista ja Afganistanista.

o
o o

Ennen Eurooppa-neuvoston kokousta vaihdettiin näkemyksiä Euroopan parlamentin puhemiehen Jerzy Buzekin pitämän puheenvuoron pohjalta.

o
o o

I Institutionaaliset kysymykset

1. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä Lissabonin sopimuksen voimaantuloon 1. joulukuuta 2009. Unioni saa uuden perussopimuksen ansiosta vakaan ja pysyvän toimielinrakenteen ja pystyy kokonaan keskittymään edessä oleviin haasteisiin.
2. Perussopimuksen voimaantulo sujui vaivattomasti Ruotsin puheenjohtajakaudella tehdyn, puheenjohtajavaltion selvityksessä (asiak. EUCO 5/09) esitetyn intensiivisen valmistelutyön ansiosta. Herman Van Rompuy aloitti Eurooppa-neuvoston puheenjohtajana ja Catherine Ashton unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeana edustajana 1. joulukuuta 2009.
3. Eurooppa-neuvosto pyytää, että korkea edustaja esittäisi pikaisesti Eurooppa-neuvoston 29. lokakuuta 2009 hyväksymään puheenjohtajavaltion selvitykseen perustuvan ehdotuksen Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta, jotta ehdotus siihen liittyvine säädöksineen voitaisiin hyväksyä huhtikuun 2010 loppuun mennessä. Jäsenvaltiot osallistuvat edelleen asian käsittelyyn.

4. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä julkista kuulemistä, jonka komissio järjesti kansalaisaloitteesta. Se pyytää komissiota esittämään lainsäädäntöehdotuksen mahdollisimman pian, jotta säädös voitaisiin hyväksyä vuoden 2010 alkupuoliskolla.
5. Espanjan hallitus on toimittanut Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2008 ja kesäkuussa 2009 antamien päätelmien johdosta ehdotuksen perussopimusten muuttamiseksi Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskevien siirtymätoimenpiteiden osalta. Eurooppa-neuvosto päätti kuulla Euroopan parlamenttia ja komissiota, jotta ehdotus voitaisiin käsitellä nopeasti.

II Talous-, rahoitus- ja työllisyystilanne

6. Talous- ja finanssikriisi on aiheuttanut vakavia haasteita maailmantaloudelle ja johtanut vaikeimpaan talouden taantumaa sitten 1930-luvun. EU ja sen jäsenvaltiot ovat toteuttaneet kriisistä selvitäkseen lukuisia poikkeustoimenpiteitä, joihin kuuluu joulukuussa 2008 hyväksytty Euroopan talouden elvytysuunnitelma. Tukitoimet ovat olleet ratkaisevan tärkeitä pyrittäessä palauttamaan luottamus finanssimarkkinoihin ja takaamaan niiden asianmukainen toiminta sekä lieventämään kriisin vaikutuksia kasvuun ja työllisyyteen.
7. Taloudellinen tilanne alkaa osoittaa vakautumisen merkkejä ja luottamus on lisääntymässä. Ennusteiden mukaan elpyminen on hidasta vuonna 2010, minkä jälkeen vuonna 2011 palataan vahvempaan kasvuun. Epävarmuutta ja epävakautta esiintyy kuitenkin edelleen, ja työllisyyden ja sosiaalisen tilanteen odotetaan heikkenevän entisestään vuonna 2010. Taloutta tukevia politiikkoja olisi sen vuoksi jatkettava, ja ne olisi lopetettava vasta, kun elpyminen on täysin varmistettu. Jotta odotukset olisivat perusteltuja ja jotta luottamusta lujitettaisiin, Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että on tärkeää kehittää ja julkistaa uskottavia ja koordinoituja strategioita laajapohjaisista elvytyspolitiikoista irtautumiseksi.

Irtautumisstrategiat

8. Eurooppa-neuvosto korostaa, että finanssipoliittinen irtautumisstrategia toteutetaan osana vakaus- ja kasvusopimusta, joka säilyy EU:n talousarviokehityksen kulmakivenä. Suositukset liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn kuuluville maille – erityisesti neuvoston 2. joulukuuta 2009 antamat suositukset – ovat tärkeä keino palauttaa julkisen talouden terveys. Eurooppa-neuvosto viittaa tässä yhteydessä 20. lokakuuta 2009 antamiinsa päätelmiin finanssipoliittisesta irtautumisstrategiasta ja palauttaa mieliin, että strategiaan kuuluvan vakauttamisen on selkeästi ylitettävä viitearvo 0,5 prosenttia BKT:stä vuosittain ja että siihen on liitettävä rakenneuudistuksia julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys tueksi. Julkisen talouden vakauttaminen olisi aloitettava viimeistään vuonna 2011 ja jo sitä ennen joissakin jäsenvaltioissa, joissa se on taloudellisten olosuhteiden vuoksi asianmukaista, edellyttäen, että komission ennusteet osoittavat elpymisen edelleen vahvistuvan ja muuttuvan itseään ylläpitäväksi.
9. Tarvitaan laajapohjaisempia irtautumisstrategioita, joissa otetaan huomioon myös rahoitustukitoimien purkamisen tarve. Jatkotyöskentelyn on perustuttava neuvoston 2. joulukuuta 2009 antamissa päätelmissä esitettyihin finanssialan tuen peruuttamisen periaatteisiin. On ratkaisevan tärkeää kehittää koordinoitu lähestymistapa, jossa otetaan huomioon rahoitusvakaus ja yksittäisten jäsenvaltioiden tilanteet ja jolla finanssilaitoksille tarjotaan riittävät kannustimet luopua riippuvuudestaan julkisesta rahoitustuesta.
10. Eurooppa-neuvosto korosti, että kielteisten heijastusvaikutusten välttämiseksi julkisten tukitoimien vaiheittainen lopettaminen olisi koordinoitava asianmukaisesti jäsenvaltioiden kesken, että irtautumisen ajoituksessa olisi otettava huomioon monia eri tekijöitä 2. joulukuuta 2009 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti, ja että yksittäisten jäsenvaltioiden tilanteiden mukaan tuen vaiheittainen lopettaminen tulisi aloittaa valtiontakauksista.
11. Eurooppa-neuvosto kannustaa neuvostoa jatkamaan irtautumisstrategioiden käsittelyä ja raportoimaan asiasta kesäkuuhun 2010 mennessä sekä finanssipoliitiikan että finanssialan osalta.

Finanssimarkkinat ja -valvonta

12. Finanssikriisi on osoittanut selkeästi finanssilaitosten nykyisten sääntelypuitteiden ja valvontajärjestelyjen heikkoudet. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että neuvosto toimi nopeasti ja määrätietoisesti päättäessään Euroopan finanssivalvonnan kokonaan uudesta rakenteesta. Uuden rakenteen perustamisella on tarkoitus palauttaa kuluttajien ja sijoittajien luottamus finanssimarkkinoihin, antaa parempi suoja talouden tulevia kuplia ja kriisejä vastaan sekä lisätä vakautta ja saada aikaan valvonta, joka vastaa todellisuutta markkinoiden yhdentymisen alalla.
13. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille neuvoston muodostaman yleisnäkemyksen Euroopan unionin uusia valvontapuitteita koskevasta kokonaispaketista. Uusi Euroopan järjestelmäriskikomitea on nyt Euroopan unionin järjestelmä makrotason vakauden riskien valvontaa varten ja, merkittävien riskien tapauksessa, riskivaroitusten ja korjaavia toimia koskevien suositusten antamista varten. Pankkien, vakuutuslaitosten ja arvopaperimarkkinoiden kolme uutta valvontaviranomaista kehittävät yhteisiä teknisiä standardeja, niillä on vahva koordinoititehtävä valvontakollegioissa, ne pystyvät toimimaan finanssikriiseissä tarkoituksenmukaisesti, ja ne takaavat EU:n lainsäädännön yhdenmukaisen soveltamisen muun muassa sitovan sovittelun avulla. Eurooppa-neuvosto odottaa Euroopan parlamentin kanssa käytäviä neuvotteluja paketin hyväksymiseksi pikaisesti, jotta uusi järjestelmä voisi aloittaa toimintansa vuoden 2010 aikana.

14. Vakavaraisuusdirektiivin muuttamista koskevan yleisnäkemyksen hyväksyminen neuvostossa on askel kohti finanssikriisistä johtuvaa finanssialan sääntelyn vahvistamista. Muutoksilla tiukennetaan tiettyjä pankkitoimintoja koskevia pääomavaatimuksia ja otetaan käyttöön selkeät ja sitovat palkka- ja palkkiosäännöt, jotka vastaavat G20-ryhmän hyväksymiä sääntöjä. Finanssialan palkka- ja palkkiopolitiikoilla on edistettävä tervettä ja tehokasta riskinhallintaa, ja niiden olisi oltava osa tulevien talouskriisien estämistä. Eurooppa-neuvosto odottaa nyt Euroopan parlamentin pääsevän asiasta pian lopulliseen sopimukseen. Eurooppa-neuvosto kehottaa finanssialaa panemaan terveet palkitsemiskäytännöt välittömästi täytäntöön ja kannustaa tältä osin jäsenvaltioita pikaisesti harkitsemaan käytettävissä olevia lyhyen aikavälin vaihtoehtoja. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen seurata tiiviisti terveiden palkka- ja palkkioperiaatteiden täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto kehottaa myös etenemään myötäsyklisyyden torjunnassa pankkialalla ja pyytää komissiota esittämään vuonna 2010 lisää ehdotuksia, joissa otetaan huomioon Baselin komiteassa meneillään oleva työ.
15. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää uudistaa talous- ja yhteiskuntasopimus yhteiskunnan ja sitä palvelevien finanssilaitosten välillä ja varmistaa, että kansalaiset saavat hyötyä hyvinä aikoina ja suojan riskeiltä. Eurooppa-neuvosto kannustaa IMF:ää harkitsemaan uudelleentarkastelussaan kaikkia mahdollisia vaihtoehtoja, kuten vakuutusmaksuja, kriisinratkaisurahastoja, pääomajärjestelyjä kriisin varalle ja maailmanlaajuisista finanssitoimista perittäviä maksuja.

Eurooppa-neuvosto kehottaa lokakuussa 2009 antamiensa päätelmien mukaisesti neuvostoa ja komissiota määrittämään keskeiset periaatteet, joita uusissa maailmanlaajuisissa järjestelyissä olisi noudatettava.
16. Eurooppa-neuvosto pitää lisäksi erityisen tärkeänä vauhdittaa vaihtoehtojen sijoitusrahastojen hoitajia koskevaa direktiiviehdotusta, jossa olisi käsiteltävä myös asianmukaisia palkka- ja palkkiopolitiikkoja. Se suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen esittää vuonna 2010 lainsäädäntöehdotuksia johdannaismarkkinoiden vakauden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi.

Uusi EU 2020 -strategia

17. EU:lla on edessään merkittäviä rakenteellisia haasteita. Sen vuoksi kymmenen vuotta sitten käynnistettiin Lissabonin strategia. Strategia on ollut hyödyllinen laadittaessa kehystä Euroopan kilpailukyvyn tehostamiseksi ja rakenneuudistuksiin kannustamiseksi. Nyt on aika arvioida Lissabonin strategian vaikutusta ja ennen kaikkea suunnata katse tulevaisuuteen. Kriisin taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten sekä väestön ikääntymisestä, lisääntyvästä eriarvoisuudesta ja ilmastomuutoksesta johtuvien haasteiden vuoksi uutta strategiaa tarvitaan enemmän kuin koskaan. Jotta kilpailukykyä voitaisiin entisestään lisätä ja EU:n kestävän talouskasvun mahdollisuuksia parantaa, toiminnassa on keskityttävä pitkän aikavälin uudistuksiin kunnianhimoista uudistettua strategiaa noudattaen.
18. Tähänastisen työn pohjalta olisi ennen kevään Eurooppa-neuvostoa määriteltävä EU 2020 -strategian sisältö ja tutkittava, kuinka kestävä julkinen rahoitus varmistetaan vaarantamatta investointeja ja sosiaalista hyvinvointia, kuinka osallisuutta edistävät ja tehokkaat työmarkkinat perustetaan, kuinka sisämarkkinoita tehostetaan entisestään ja kuinka ulkomaankaupan ja avoimuuden vastavuoroiset hyödyt saadaan täysin käytettyä. Muut tutkimisen arvoiset tärkeät kysymykset koskevat vihreämmän talouden tuomia etuja, liiketoimintaympäristön parantamista erityisesti pk-yritysten ja teollisuuspuolelta osalta ja talouksiemme tietopohjan, kuten tutkimuksen ja innovoinnin, vahvistamista. Tässä yhteydessä olisi tehtävä kaikki mahdollinen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden ja sukupuolten tasa-arvon varmistamiseksi.
19. Samalla Eurooppa-neuvosto kehottaa pohtimaan uudelleen käytettäviä menetelmiä, sillä tarvitsemme konkreettisia tuloksia tuottavaa tehokkaampaa ja avoimempaa hallintorakennetta. Toimenpiteiden seuranta ja arviointi on tältä osin välttämätöntä. On myös syytä pohtia, miten parantaa talouspolitiikkojen koordinoitua ja mikä olisi paras tapa hyödyntää maakohtaisia suosituksia niin, että lujitetaan kansallisten ja EU:n toimenpiteiden välistä yhteyttä ja vahvistetaan kansallista omavastuuta työmarkkinaosapuolten ja alue- ja paikallisviranomaisten aktiivisemmän osallistumisen kautta.

20. Eurooppa-neuvosto panee merkille kuulemisen, jonka komissio on aloittanut tulevasta strategiasta. Se odottaa pääsevänsä käsittelemään kunnianhimoista ehdotusta mahdollisimman pian vuonna 2010, jotta siitä voitaisiin keskustella perusteellisesti Eurooppa-neuvostossa, myös kevään 2010 kokouksessa.

Kestävän kehityksen strategia

21. Kestävä kehitys on Lissabonin sopimuksen mukaan Euroopan unionin perimmäinen tavoite. Kuten unionin kestävän kehityksen strategian vuoden 2009 uudelleentarkastelusta annetussa puheenjohtajavaltion selvityksessä (asiak. 16818/09) korostetaan, strategia tarjoaa edelleen pitkän aikavälin vision ja muodostaa laajan poliittisen toimintakehyksen kaikille unionin politiikoille ja strategioille.
22. Useat kestävämmät kehityssuuntaukset edellyttävät nopeaa toimintaa. Huomattavat lisätoimet ovat tarpeen, jotta voitaisiin hillitä ilmastomuutosta ja sopeutua siihen, vähentää liikennealan suurta energiankulutusta ja muuttaa biologisen monimuotoisuuden ja luonnonvarojen nykyinen köyhtymiskehitys päinvastaiseksi. Tulevaisuudessa on painotettava voimakkaammin siirtymistä turvalliseen ja kestäväan vähähiiliseen ja tuotantopanoksia säästävään talouteen. Ensisijaiset toimet olisi täsmennettävä selvemmin tulevissa uudelleentarkasteluissa. Hallinnointia, kuten täytäntöönpano-, valvonta- ja seurantamekanismeja, olisi tehostettava esimerkiksi luomalla selkeämmät yhteydet tulevaan EU 2020 -strategiaan ja muihin monialaisiin strategioihin.
23. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että komissio ilmoitti 17. lokakuuta 2008 antamassaan tiedonannossa aikovansa perustaa Euroopan syrjäisimpien alueiden foorumin, johon voivat osallistua kaikki jäsenvaltiot ja syrjäisimmät alueet. Foorumin avajaiset järjestetään Brysselissä 27. ja 28. toukokuuta 2010, minkä jälkeen foorumi kokoontuu joka toinen vuosi.

24. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että tavoitteena on toteuttaa talousarvion kokonaistarkastelu, johon kuuluvat kaikki EU:n menoihin ja varoihin liittyvät näkökohdat. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään kertomuksen, jotta ensisijaisia toimia koskevat suuntaviivat voitaisiin antaa vuoden 2010 aikana. Eurooppa-neuvosto odottaa komission ehdotusta seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi heinäkuuhun 2011 mennessä.

III Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten

25. Eurooppa-neuvosto vahvistaa aikovansa päättäväisesti jatkaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehittämistä EU:n kansalaisia ja sen alueella asuvia henkilöitä ja heidän suojeluaan varten. Haagin ohjelma hyväksyttiin viisi vuotta sitten, ja unionin on nyt aika tarkastella politiikkaansa uudelleen voidakseen vastata uusiin haasteisiin tehokkaasti Lissabonin sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia täysin hyödyntäen. Tätä varten Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden monivuotisen ohjelman, Tukholman ohjelman, vuosiksi 2010–2014.
26. Eurooppa-neuvosto katsoo, että tulevina vuosina olisi keskityttävä ennen kaikkea EU:n kansalaisten ja muiden EU:n vastuulla olevien henkilöiden etuihin ja tarpeisiin. Haasteena on varmistaa perusoikeuksien ja -vapauksien sekä koskemattomuuden kunnioittaminen samalla, kun turvallisuus taataan Euroopassa. On ehdottoman tärkeää, että lainvalvontatoimenpiteet, yksilöiden oikeuksien turvaamista koskevat toimenpiteet sekä oikeusvaltiota ja kansainvälistä suojelua koskevat säännöt ovat johdonmukaisia ja toisiaan täydentäviä. Tukholman ohjelmassa korostetaan jäljempänä esitettäviä painopisteitä.

27. **Kansalaisuuden ja perusoikeuksien edistäminen:** Euroopan kansalaisuudesta on tultava konkreettista todellisuutta. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen on ennen kaikkea oltava yhtenäinen alue, jolla perusoikeudet turvataan. Schengen-alueen laajentumisen on jatkuttava. Yksilön ja ihmisarvon sekä muiden perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksessa vahvistettujen oikeuksien kunnioittaminen on keskeinen arvo. Näiden vapauksien toteutuminen ja kansalaisten yksityisyys on taattava myös jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolella erityisesti suojaamalla henkilötiedot. Lisäksi on otettava huomioon muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet, ja Euroopan kansalaisten ja muiden on voitava käyttää nimenomaisia oikeuksiaan kaikilta osin Euroopan unionissa ja tapauksen mukaan myös unionin ulkopuolella.
28. **Lain ja oikeuden Eurooppa:** Euroopan oikeusalueen toteutumista on lujitettava, jotta nykyisistä epäjohtonmukaisuuksista päästäisiin eroon. Ensisijaisesti tarvitaan mekanismeja, joilla parannetaan oikeussuojan saatavuutta niin, että kansalaiset voivat käyttää oikeuksiaan kaikkialla EU:ssa. Lisäksi olisi tehostettava oikeusalan ammattilaisten yhteistyötä ja koulutusta sekä turvattava riittävät resurssit, joilla poistetaan esteet oikeudellisten päätösten tunnustamiselta muissa jäsenvaltioissa.
29. **Suojaava Eurooppa:** Olisi kehitettävä sisäisen turvallisuuden strategia, jolla parannetaan turvallisuutta unionissa ja suojellaan sillä tavoin Euroopan kansalaisten henkeä ja turvallisuutta sekä puututaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen, terrorismiin ja muihin uhkiin. Strategialla olisi pyrittävä vahvistamaan lainvalvonnan, rajaturvallisuuden, pelastuspalvelun ja katastrofihallinnan alojen yhteistyötä sekä oikeudellista yhteistyötä rikosoikeuden alalla, jotta Euroopasta voidaan tehdä turvallisempi alue. Euroopan unionin työn perustana on oltava jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus, ja SEUT-sopimuksen 222 artiklaa on hyödynnettävä täysimääräisesti.
30. **Eurooppaan pääsy globaalistuneessa maailmassa:** EU:n alueelle pääsyn menettelyjä olisi tehostettava silloin, kun pääsyn todetaan olevan henkilöiden oikeutetun edun mukaista. Samaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden on taattava kansalaistensa turvallisuus. Yhdennetyn rajaturvallisuuden ja viisumialan politiikkojen olisi palveltava näitä tarkoituksia.

31. ***Vastuun, solidaarisuuden ja kumppanuuden Eurooppa maahanmuutto- ja turvapaikka-asioissa:*** Tulevaisuuteen suuntautuvan ja kokonaisvaltaisen, solidaarisuuteen ja vastuullisuuteen perustuvan eurooppalaisen muuttoliikepolitiikan kehittäminen säilyy Euroopan unionin keskeisenä poliittisena tavoitteena. Kaikki asiaankuuluvat oikeudelliset välineet on pantava tosiasiallisesti täytäntöön, ja alalla toimivia virastoja olisi hyödynnettävä täysimääräisesti. Hyvin hallitusta muuttoliikkeestä voi olla hyötyä kaikille osallisille. Euroopan maahanmuutto- ja turvapaikkasopimus on selkeä lähtökohta alan jatkotoimille. Eurooppa tarvitsee joustavan toimintapolitiikan, jossa otetaan huomioon jäsenvaltioiden painopisteet ja tarpeet ja jonka ansiosta muuttajat voivat hyödyntää mahdollisuuksiaan kaikilta osin. Tavoitteena on edelleen ottaa käyttöön yhteinen turvapaikkajärjestelmä vuonna 2012, ja suojelun tarpeessa oleville henkilöille on turvattava pääsy oikeudellisesti varmoihin ja tehokkaisiin turvapaikkamenettelyihin. Jotta EU:ssa voidaan pitää yllä uskottavia ja kestäviä maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmiä, on laitonta muuttoliikettä pyrittävä estämään, valvomaan ja torjumaan Eurooppa-neuvoston lokakuussa 2009 antamien päätelmien mukaisesti, sillä laittomat muuttovirrat aiheuttavat EU:lle kasvavaa painetta, erityisesti jäsenvaltioissa, jotka sijaitsevat EU:n ulkorajoilla ja varsinkin sen eteläisillä rajoilla.
32. ***Euroopan asema globalistuneessa maailmassa – ulkoinen ulottuvuus:*** EU:n vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevan politiikan ulkoisella ulottuvuudella on suuri merkitys, ja alan politiikat onkin otettava entistä suuremmassa määrin osaksi Euroopan unionin yleisiä politiikkoja. Toiminta ulkoisen ulottuvuuden alalla on olennaista keskeisiin haasteisiimme vastaamiseksi ja jotta voisimme tarjota EU:n kansalaisille parempia mahdollisuuksia työntekoon ja liiketoimintaan maailmanlaajuisesti. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen ulkoinen ulottuvuus on ratkaisevan tärkeä tekijä pyrittäessä tämän ohjelman tavoitteiden toteutumiseen, ja se pitäisi erityisesti ottaa huomioon EU:n ulkopoliitiikan kaikissa muissa näkökohdissa, joiden kanssa sen olisi oltava täysin johdonmukainen.
33. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään Tukholman ohjelman täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman sen hyväksymiseksi viimeistään kesäkuussa 2010 ja toimittamaan sen väliarvioinnin ennen kesäkuuta 2012.

IV Kööpenhaminan ilmastokokous

34. Kööpenhaminan kokous tarjoaa kansainväliselle yhteisölle historiallisen mahdollisuuden toimia yhdessä ilmastomuutoksen haasteeseen vastaamiseksi. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieliin 30. lokakuuta 2009 hyväksymänsä neuvottelukannan. Kaikkien osapuolten on pyrittävä kaikin keinoin saamaan aikaan maailmanlaajuinen, kattava, kunnianhimoinen ja poliittisesti sitova Kööpenhaminan sopimus, joka sisältää Balin toimintasuunnitelman kaikki rakenneosat ja perustuu Kioton pöytäkirjan keskeisiin osiin. Yksi Kööpenhaminan sopimuksen ennakkoodellytyksistä on, että siinä käytetään yhteisesti sovittuja ja avoimia kansainvälisiä mittaus-, raportointi- ja todentamisvaatimuksia, jolloin varmistetaan avoimuus sekä sitoumusten, toimien ja tuen toteutuminen. Tässä yhteydessä Euroopan unioni tukee kansainvälisen ympäristöhallinnon vahvistamiseen tähtääviä toimia. Sopimuksen pohjalta olisi mieluiten kuuden kuukauden kuluessa Kööpenhaminan kokouksesta saatava viimeisteltyä oikeudellisesti sitova väline 1. tammikuuta 2013 alkavaksi kaudeksi.
35. Eurooppa-neuvosto panee tältä osin tyytyväisenä merkille useiden maiden äskettäin esittämät päästövähennyslupaukset. Yhteisenä tavoitteenamme on oltava, että maapallon lämpeneminen pysyy tieteellisesti perustellun kahden celsiusasteen rajan alapuolella. Jotkut osapuolet eivät ole vielä esittäneet tätä tavoitetta vastaavia tarjouksia. Eurooppa-neuvosto kehottaa teollisuusmaita tekemään näin viipymättä ja erityisesti kehittyneempiä kehitysmaita sitoutumaan asianmukaisiin ilmastomuutoksen hillitsemistoimiin.
36. Euroopan unioni on eturivin toimija ilmastomuutoksen torjunnassa. Osana vuoden 2012 jälkeistä maailmanlaajuista ja kattavaa sopimusta EU toistaa ehdollisen tarjouksensa siirtyä 30 prosentin päästövähennyksiin vuoden 1990 tasoihin verrattuna vuoteen 2020 mennessä, jos muut teollisuusmaat sitoutuvat vastaaviin päästövähennyksiin ja jos kehitysmaat osallistuvat tavoitteen saavuttamiseen asianmukaisella tavalla vastuunsa ja valmiuksiensa mukaan.

37. Kööpenhaminan sopimukseen olisi sisällytettävä määräyksiä välittömistä, vuonna 2010 aloitettavista toimista. Eurooppa-neuvosto toteaa, että tämä edellyttää rahoitustuen lisäämistä. Nopeasti käytettävissä olevaan kansainväliseen julkiseen tukeen olisi kuuluttava erillistä tukea sopeutumiseen ja hillitsemiseen – metsätalous ja valmiuksien kehittäminen mukaan luettuina – ja se olisi kohdennettava erityisesti haavoittuviin ja vähiten kehittyneisiin maihin. EU kehottaa teollisuusmaita ilmoittamaan osuutensa annettavasta tuesta lokakuussa annettujen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti. EU on vakuuttunut, että 7 miljardin euron vuotuinen kokonaissumma saadaan kokoon. EU ja sen jäsenvaltiot ovat valmiita myöntämään nopeasti käytettävissä olevaa rahoitusta 2,4 miljardia euroa vuosiksi 2010–2012.
38. Eurooppa-neuvosto toteaa lisäksi, että julkisia ja yksityisiä rahavirtoja on merkittävästi lisättävä vuoteen 2020 mennessä, ja palauttaa mieliin lokakuussa 2009 antamansa päätelmät. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut vastaamaan kohtuullisesta osuudestaan kansainväliseen julkiseen tukeen.

V Laajentuminen

39. Eurooppa-neuvosto vahvistaa laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista 8. joulukuuta 2009 annetut neuvoston päätelmät.

VI Ulkosuhteet

Kehitys

40. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että talouskriisin vaikutukset kohdistuvat edelleen kaikkein köyhimpiin, vahvistaa julkisen kehitysavun sitoumuksensa ja aikoo palata kysymykseen kesäkuun 2010 kokouksessaan ennen YK:n huippukokousta.

Itäinen kumppanuus ja Välimeren unioni

41. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä itäisen kumppanuuden täytäntöönpanon alkamiseen sen jälkeen, kun kumppanuus käynnistettiin Prahassa 7. toukokuuta 2009 pidetyssä huippukokouksessa, ja se panee tyytyväisenä merkille kaikki viimeaikaiset toimet ja aloitteet EU:n ja kumppanimaiden suhteiden lujittamiseksi ja syventämiseksi. Eurooppa-neuvosto korostaa, että Euroopan unioni on sitoutunut edistämään itäisen kumppanuuden täytäntöönpanoa sekä edesauttamaan kumppanimaiden poliittisia ja sosiaalis-taloudellisia uudistuksia, jotka helpottavat lähentymistä Euroopan unioniin.
42. Eurooppa-neuvosto korostaa EU:n ja Välimeren kumppanimaiden tehostetun kumppanuuden merkitystä. Se suhtautuu myönteisesti suhteiden lujittamisprosessiin sekä yhteistyön ja vuoropuhelun lisäämisponnisteluihin ja Välimeren unionin rakenteiden perustamiseen.

Iran

43. Eurooppa-neuvosto hyväksyy liitteenä olevan julkilausuman Iranista.

Afganistan

44. Eurooppa-neuvosto hyväksyy liitteenä olevan julkilausuman Afganistanista.

JULKILAUSUMA IRANISTA

Eurooppa-neuvosto korostaa, että Euroopan unioni on pyrkinyt vuodesta 2004 diplomaattiseen ratkaisuun Iranin ydinohjelmaa koskevassa kysymyksessä. Eurooppa-neuvosto on erittäin huolissaan siitä, että Iran ei ole tähän mennessä tehnyt mitään kansainvälisen yhteisön luottamuksen palauttamiseksi siihen, että sen ydinohjelma on täysin rauhanomainen. Se, että Iran on rakentanut velvoitteitaan rikkoen salaisen uraaninrikastuslaitoksen Qomin läheisyyteen ja ilmoittanut aikovansa rakentaa lisää laitoksia, on syventänyt Eurooppa-neuvoston huolestuneisuutta entisestään.

Eurooppa-neuvosto kehottaa jälleen Irania noudattamaan täysimääräisesti ja viipymättä Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön IAEA:n asiaankuuluvien päätöslauselmien mukaisia velvoitteitaan, varsinkin täyttääkseen IAEA:n hallintoneuvoston päätöslauselmassa 27. marraskuuta 2009 asetetut vaatimukset.

Eurooppa-neuvosto pahoittelee sitä, että Iran ei ole sopinut IAEA:n kanssa järjestelystä, jolla toimitettaisiin ydinpolttoainetta Teheranin tutkimusreaktoria varten ja joka auttaisi luottamuksen aikaansaamisessa ja takaisi samalla Iranille radioisotooppien saannin lääketieteelliseen käyttöön.

Eurooppa-neuvosto toteaa hyvin huolestuneena, että Iran ei ole hyväksynyt Kiinan, Ranskan, Saksan, Venäjän, Yhdistyneen kuningaskunnan, Yhdysvaltojen ja EU:n korkean edustajan Javier Solanan toistuvia tarjouksia keskustella Iranin ydinohjelmasta eikä muista yhteistä huolta aiheuttavista kysymyksistä. Tästä huolimatta Eurooppa-neuvosto sitoutuu edelleen pyrkimään diplomaattiseen ratkaisuun Iranin ydinohjelmaa koskevassa kysymyksessä. Neuvottelutarjous on yhä voimassa.

Euroopan unioni tarkastelee edelleen Iranin ydinkysymyksen kaikkia näkökohtia ja päättää pian kaksitahoisen menettelytavan mukaisista jatkotoimista. Euroopan unioni on tältä osin edelleen valmis toimimaan yhdessä Iranin kanssa neuvotteluratkaisuun pääsemiseksi, jos Iran tekee konkreettisia päätöksiä sitä varten. Iran ei edelleenkään täytä kansainvälisiä velvoitteitaan eikä selvästikään ole kiinnostunut jatkamaan neuvotteluja, minkä vuoksi asiaan olisi reagoitava myös asianmukaisin toimenpitein. Euroopan unioni tukee kaksitahoisen menettelytavan mukaisesti YK:n turvallisuusneuvoston toimia, jos Iran on edelleen haluton ydinohjelmaansa koskevaan yhteistyöhön kansainvälisen yhteisön kanssa. Euroopan unioni on valmis toteuttamaan tarpeelliset toimet täydentääkseen YK:n turvallisuusneuvoston prosessia. Eurooppa-neuvosto pyytää EU:n ulkoasiainministereitä tarkastelemaan vaihtoehtoja tuleviksi toimiksi ulkoasiainneuvoston seuraavassa istunnossa.

Eurooppa-neuvosto toistaa olevansa erittäin huolissaan ihmisoikeuksien jatkuvasta loukkaamisesta Iranissa. Euroopan unioni ottaa jatkossakin huolenaiheensa esille Iranin hallituksen kanssa ja muistuttaa Irania sen kansainvälisistä velvoitteista, jotka johtuvat muun muassa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevasta kansainvälisestä yleissopimuksesta. Eurooppa-neuvosto toistaa huolensa myös viime aikoina Iranissa syytteeseen pantujen Euroopan unionin edustustojen henkilöstön jäsenten ja Euroopan unionin kansalaisten tilanteesta ja kehottaa edelleen vapauttamaan heidät pikaisesti ja ehdoitta. Mikä tahansa toimi yhtä EU:n jäsenvaltiota vastaan katsotaan toimeksi koko EU:ta vastaan.

JULKILAUSUMA AFGANISTANISTA

Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että EU on voimakkaasti sitoutunut edistämään vakautta ja kehitystä Afganistanissa ja Pakistanissa.

Eurooppa-neuvosto korostaa tässä yhteydessä, että EU on valmis tukemaan presidentti Hamid Karzaita tämän pannessa täytäntöön sitoumuksiaan viidellä keskeisellä alalla, jotka presidentti mainitsi virkaanastujaispuheessaan: turvallisuus, hallintotapa ja korruption torjuminen, talouskehitys, johon kuuluu myös maatalous, rauha ja sovinto sekä alueellinen yhteistyö. Tämä edellyttää kansainvälisten toimien tiivistä ja strategista koordinoitua YK:n Afganistanissa toteuttaman avustusoperaation UNAMAn johdolla.

Eurooppa-neuvosto palauttaa mieliin, että aluetta koskeva EU:n toimintasuunnitelma vahvistaa ja edistää ratkaisevalla tavalla EU:n toimien johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä Afganistanissa ja Pakistanissa.

Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille presidentti Barack Obaman äskettäin antaman ilmoituksen Yhdysvaltojen tehostetusta toiminnasta ja sitoutuneisuudesta Afganistanin ja Pakistanin suhteen. Samaan aikaan koko kansainvälinen yhteisö on uudistanut tukensa ja tahtonsa toimia alueella. Euroopan unioni on valmis työskentelemään tiiviisti Afganistanin, Yhdysvaltojen, alueellisten kumppanien ja kansainvälisen yhteisön muiden kumppanien kanssa ratkaistakseen Afganistanin haasteet.

Eurooppa-neuvosto korostaa tarvetta soveltaa jatkossakin Afganistanin haasteisiin kattavaa lähestymistapaa, joka perustuu yhdistelmään poliittisia, siviili-/kehitys- ja sotilaallisia välineitä. Erityisesti on pyrittävä antamaan Afganistanin hallitukselle kansalliset ja alueelliset valmiudet vastata täysipainoisesti maan turvallisuudesta, vakauttamisesta ja sosiaalisesta ja taloudellisesta kehityksestä sekä saada aikaan konkreettisia tuloksia. Eurooppa-neuvosto korostaa tässä yhteydessä erityisesti valmiuksien kehittämisen tarvetta Afganistanissa. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot käyttävät jo nyt lähes miljardi euroa vuodessa erilaisten siviili-, poliittisten ja kehitystoimien tukemiseen Afganistanissa, minkä lisäksi EU:n jäsenvaltiot tukevat huomattavasti turvallisuutta kansainvälisen turvallisuusjoukon ISAFin kautta. Eurooppa-neuvosto muistuttaa EU:n tukevan Afganistanin poliisi- ja oikeusala muun muassa Afganistanissa toteutettavan EU:n poliisioperaation kautta.

Lontoossa on tarkoitus järjestää kansainvälinen konferenssi 28. tammikuuta 2010. Eurooppa-neuvosto odottaa silloin Afganistanin hallitukselta selkeitä sitoumuksia hallintotavan alalla, varsinkin aluetasolla, korruption vastaisissa toimissa, huumausaineiden torjunnassa, yhteiskuntaan sopeuttamisen ja sosiaalis-taloudellisen kehityksen alalla sekä vahvojen suhteiden rakentamiseksi naapurimaiden ja koko alueen kanssa. Vastapainoksi kansainväliseltä yhteisöltä on odotettavissa turvallisuuden, hallintotavan ja talouden kehittämistä varten uudistettua poliittista tukea, johon kuuluu kansainvälisen koordinoitirakenteen tehostaminen. Konferenssi on siis askel kohti vastuun siirtämistä Afganistanin viranomaisille.

LUETTELO EUROOPPA-NEUVOSTOLLE ESITETYISTÄ ASIAKIRJOISTA

- Puheenjohtajavaltion tilanneselvitys Eurooppa-neuvostolle – Lissabonin sopimuksen täytäntöönpano (asiak. EUCO 5/09)
- EU:n kestävä kehityksen strategian uudelleentarkastelu vuonna 2009 – Puheenjohtajavaltion selvitys (asiak. 16818/09)
- Ministerien julkilausuma "Kymmenen vuotta ETPP:tä – Haasteet ja mahdollisuudet" (asiak. 15649/09 + COR 1 + COR 2)
- Neuvoston 8. joulukuuta 2009 antamat päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista (asiak. 17169/1/09 REV 1)
- Neuvoston 2. joulukuuta 2009 antamat päätelmät irtautumisstrategioista (asiak. 17066/09)
- Neuvoston (Ecofin) puheenjohtajan kirje edistymisestä finanssivalvonnan alalla (asiak. 17398/09)
- Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten (asiak. 17024/09)
- Neuvoston 16. marraskuuta 2009 antamat päätelmät yhdenmukaisuudesta meripolitiikasta (asiak. 15175/1/09 REV 1)
